

Bestyrelsens redegørelse for regnskabsåret 2017

Bestyrelsen har i lighed med tidligere år skrevet en ledelsesberetning i årsrapporten. Ledelsesberetningen beskriver de økonomiske forhold, som har gjort sig gældende i regnskabsåret 2017. På digelagets hjemmeside www.detfalsterskedigelag.dk oplyses der om de aktiviteter, som der er givet tilladelse til på strand og dige. Der oplyses også om myndighedsafgørelser og beslutninger. Derudover lægger bestyrelsen referater fra bestyrelsesmøder på hjemmesiden.

Digesyn med Kystdirektoratet

Tirsdag den 25. april 2017 afholdtes digesyn med deltagelse af bestyrelsen, opsynsmanden og Holger Toxvig, Kystdirektoratet. Diget blev besigtiget i sin helhed fra syd mod nord.

Helt mod syd er der som mange andre steder langs diget en stejl kant i klitten ved overgangen til stranden som følge af højvandet den 4. og 5. januar 2017. Der var denne dag ikke bølger med retning ind mod stranden. Meget affald begravet i klitten kom frem. Det er samlet sammen og kørt væk.

Ved Dillet er der ofte husholdningsaffald i skraldespandene på diget. Ved nedgangen til stranden er nogle store natursten blevet frilagt under højvandet. Det er et problem i forhold til de plader, kommunen senere lægger ud, så handicappede kan komme ned på stranden.

Ved Sortevej fældes æbletræet, da stammediameteren er kommet over 10 cm. Dermed undgås, at stammerne under en storm, hvor æbletræet vælter, ligger og slår ind mod digeforskråningen. På strækningen står der uden for diget en del ½ m høje træstubbe efter fældede træer. Der er enighed om, at stubbene tæt på diget kan blive stående, så man ikke kører på dem under græsslåningen. Øvrige stubbe skæres helt ned.

Digelaget planlægger at lægge lergrus i overgangen til stranden. Der opsættes hegn, så fodgængerne bliver på lergruset.

Nord for Sortevej er der en del gyvel. Gyvel har de samme skadelige virkninger som hybenroser. De bør derfor fjernes. For at finde den mest effektive metode behandles i første omgang et mindre område med nedskæring og eventuelt stryging.

Den Danske Naturfond har overtaget 153 ha af Bøtø Plantage. Fonden ønsker at opsætte hegn ud mod digelagets areal. På grund af blød bund ønskes hegnet placeret 2 m inde på digelagets areal. Der er enighed om, at hegnet bør placeres i skel.

Ud for Rosenvej 6 er der en trappe, der har nogle gamle skader. Laget finder en løsning. Eventuelt kan gamle betontrin, der ligger på materielgården, anvendes.

Ud for Klitvej var der i efteråret udlagt køreplader på et stykke af katastrofevejen på grund af ombygning af et hus. Pladerne er væk, og det såede græs er ved at komme.

Ud for Stovby Strandvej har der som ved Dillet også været erosion ved enden af overgangen til stranden. Digelaget har flere forslag til retableringen af rampen.

Ved Sildestrup Øvej har kommunen beklædt toiletbygningen med træ. I forbindelse med arbejdet har noget af digebagskråningen været gravet væk. Jorden er lagt tilbage, men der skal udlægges græstørv ovenpå, så den tidligere styrke af skråningen retableres.

Ca. 300 m længere mod nord er katastrofevejen meget lav og ofte fugtig. Digelaget overvejer at udlægge overskudsjord fra kanaloprensningen på det laveste stykke af vejen.

Ved Skovduevejen 22 er ejeren ved at udskifte hegnet ud mod diget. Han bør, inden han opsætter det nye hegn, have besked om at trække hegnet tilbage til skel.

Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at såvel digeskråninger som klitter generelt var intakte og i god vedligeholdelsesstand. Digesyntet gav ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Tirsdag den 3. oktober 2017 afholdtes digesynt med deltagelse af bestyrelsen, opsynsmanden og Holger Toxvig, Kystdirektoratet. Diget blev besigtiget i sin helhed fra syd mod nord.

Ved st. 16.2 er der et smalt skår i klitten, der vil blive fyldt op med sand. 100 m længere mod nord er der et sted med indskæring i klitten som følge af højvandet i januar. Der er ofte indskæringer i klitten på denne strækning.

Nogenlunde samme sted ligger der en båd i klitkanten fastgjort til et spil. Båden ligger ulovligt, og der vil ikke blive givet en tilladelse.

Lige nord for båden er der endnu et skår i klitten. Der er også en løs bænk her.

Ud for Dillet er der lagt lergrus på stien til stranden. Der er en skyllerende i rampen ned på stranden.

Fra st. 14 er græsset på diget slået. Der er mange gyvel på strækningen.

Ved Bøtøgården vil digelaget opsætte en bom eller renovere den gamle for at undgå, at der køres op over diget uden tilladelse.

Bagved diget på strækningen st. 9.9 – st. 12.7 ligger området, som Dansk Natur-fond har erhvervet med det formål at genskabe natur med stisystemer for offentligheden. Fonden har opsat et el-hegn i skel. Digelaget ønsker, at der opsættes et ekstra hegn ved digets bagskråningsfod som sikring mod kreaturer, der bryder igennem hegnet. På grund af flere besøgende i skoven vil der komme mere slid på diget og for at imødegå dette, ønsker digelaget, at der anlægges trapper på digets bagskråning ud for stisystemerne i skoven.

Ved st. 10.4 er gyvel blevet skåret ned. Det ser lovende ud, men det er uklart, om gyvelen vil skyde igen.

Ud for Salturtvej er en ulovlig bænk blevet fjernet. Beboerne ønsker en ny bænk. Digelaget overvejer sagen.

Ud for Rosenvej har digelaget repareret en trappe, der anvendes af få beboere. Ved st. 7.4 er to både trukket op i klitten med et spil, som er fastgjort i klitten. Det er imod reglementet. Ejeren er kontaktet.

Ud for Klitvej har vedligeholdelsesvejen været kørt op i forbindelse med et ombygningsprojekt. Vejen er blevet repareret, og den virker bæredygtig.

Ved st. 5.2 ligger der en vandledning langs vedligeholdelsesvejen. Der er netop etableret en ny brønd. Området omkring brønden skal reetableres mere omhyggeligt.

Ud for Marielyst mangler digekronen overhøjde på midten. Hegnet langs nedgangen er stadig intakt.

Ud for Ternevej er der en solid trappe.

På strækningen st. 0.1-1.7 (Havlykkevej-Elkenøre Øvej) vil digelaget skrive til alle naboejendommene, idet ejerne åbenbart er meget i tvivl om placeringen af skellet ind mod diget. Digelaget har fået opmålt området af en landinspektør.

Ved st. 1 har en grundejer klippet hul i hegnet for at undgå at skulle gå nogle få meter hen til en trappe.

Digelaget vil markere skellet.

Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at såvel digeskråninger som klitter generelt var intakte og i god vedligeholdelsesstand. Digesynet gav ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Digelaget har generelt et problem med privat husholdningsaffald i affaldsstativerne på diget. For det første, så slider det på diget at hente sækkene. For det andet, så er det arbejdsmæssigt bekosteligt at bringe sækkene ned fra diget. For det tredje, så kan vi ikke køre på diget under fugtige forhold og derved bliver sækkene overfyldte. For det fjerde, så giver madrester muse- og rottehuller i sækkene og endnu værre – også i diget. Så der er mange gode grunde til at tænke over, hvad man smider i skraldespandene.

Katastrofevejen

Digelaget ejer det 7,5 meter brede areal mellem digets fod og sommerhusene, i daglig tale kaldet katastrofevejen. Digelaget erhvervede området i 1943 til brug for arbejdskørsel.

Da digelaget af arbejdsmæssige årsager skal kunne køre på katastrofevejen, er det nødvendigt at beplantningen og hegnene holdes, så vejen er farbar uden at beskadige digelagets maskiner. Digelaget beskærer jævnligt bevoksningen langs katastrofevejen ind mod sommerhusene. På strækningen mellem Elkenøre Øvej og Havlykkevej i den nordlige ende af diget, kan bestyrelsen konstatere, at naboejendommene i tiltagende omfang overskrider skellinjen på katastrofevejen med hegn og beplantning af arealet. For at være på den sikre side og da skelpæle på strækningen er en mangelvare, så besluttede bestyrelsen at landinspektørfirmaet LE34 skulle markere en linje på strækningen. Bestyrelsen havde derefter et godt grundlag for at skrive et brev til de naboejendomme som ved en fejl var kommet til at overskride skellinjen. Den nordlige halvdel af Bøtøskoven er nu ejet af Dansk Naturfond. Da de har et ønske om at have græssende dyr i skoven har de nedgravet et el-hegn i skellet ind til digelagets ejendom. Da græsset som regel altid er grønnere hos naboen, så frygter digelaget at dyrene en dag står oppe på diget og skader dette. For at imødegå den situation, så har digelaget bedt om et dobbelt hegn ind mod diget med faldlåger på vandrestierne mellem skoven og diget. Nord for Elkenøre Strand er katastrofevejen for år tilbage, gjort cykelegnet og digelaget indkøber løbende grus, som bliver udlagt med midler fra almenfonden for at kunne bevare muligheden for cykling langs diget. Vejen er flittigt benyttet.

Stranden

Det fremgår af naturbeskyttelsesloven, at det er kortvarigt tilladt at have en båd uden motor liggende på strandbredden. Ønsker man at have sin båd liggende på stranden i mere end 1 døgn kræver det lodsejerens tilladelse. Hvilket vil sige digelagets tilladelse.

Endvidere anbefaler Kystdirektoratet, at både mv. ikke placeres ud for digerne om vinteren, da både under stormvejr kan skade diget.

Der må ikke slås pæle i diget eller i stranden til fastgørelse af både. Både må ikke anbringes i klitten eller på diget, idet det vil skade beklædningen.

Desværre kan vi igen konstatere, at der ulovligt slås pæle i stranden efter højvandshændelsen den 4.-5. januar.

Bestyrelsen har nu i flere år annonceret med udlejning af ankerklodser til nedgravning i sandet på stranden. Prisen er DKK 400,- plus moms pr. år. Ankerklodsen består af beton støbt i et dæk uden kanter og med en kæde i midten. Der er ingen skarpe kanter som gående kan slå sig på. Digeingeniøren synes godt om forankringsklodsen, idet den ikke kan skade diget.

Guldborgsund Kommune bekostede igen i 2017 strandrengøringen og oprydningen efter Sankt Hans bålene på stranden. Der var igen i 2017 en del aktiviteter på stranden. Trygfonden har i samarbejde med Guldborgsund Kommune og digelaget opsat livreddertårnet for enden af Marielyst Strandvej og har også bekostet redningskransene, som er opsat på stativerne til strandnummerskiltene. Der blev afholdt flere aktiviteter på stranden ud for Marielyst Strandvej i løbet af sommeren. Aktiviteterne annonceres på digelagets hjemmeside.

Ved højvandshændelsen den 4.-5. januar 2017 blev der frilagt en hel del gammelt træ på stranden og stranden blev ca. en halv meter lavere ved klitten. Sandet fra klitten og stranden ligger 50 meter ude i Østersøen. Stranden er også blevet bredere, idet vandet hølvede op til 5 meter af klitten mange steder. Pga. af den relativt flade strand efter højvandshændelsen, så oplevede vi flere hændelser i løbet af året, hvor vandet kom op til klitten. Opsynsmændene brugte hen over året meget tid på at fjerne træer og andet affald, som drev ind på stranden fra Østersøen efter højvandshændelsen den 4- 5. januar. Der var åbenbart blevet frilagt meget affald og dødt træ rundt om Østersøen. I dag er en del af sandet kommet tilbage på stranden igen. Stranden er også blevet stejlere igen, således at stejlkanten ved klitten er minimeret og nærmer sig den lige overgang til klit som vi normalt har.

Retningslinjer for indtægtsgivende virksomhed, sportsarrangementer, kulturelle begivenheder mv. på Det falsterske Diges arealer. v/ Sven Andersen

Digets inventar

Digelaget udskifter løbende træet i de gamle bænke med nyt og der opsættes nye bænke oppe i klitten, hvor der er et ønske om dette og hvor det ikke skader klitten. Piktogramskiltene på diget bliver jævnligt udskiftet med nye, idet solen blegger farverne. Overmalede skilte bliver udskiftet med nye, såfremt vi ikke kan fjerne malingen. Hegnet ved digets fod bliver jævnligt gennemgået for knækkede egetræs pæle, som udskiftes med nye. Trappetrin som smuldrer, bliver renoveret. Toiletbygningerne, som Guldborgsund Kommune har forpagtet af digelaget er blevet istandsat.

Digelaget driftsmateriel og bygninger

Driftsmateriellet vedligeholdes løbende og er funktionsmæssigt i orden. Der har kun været små investeringer hen over året, men maskinerne er

efterhånden oppe i årene og der må imødeses flere reparationer eller udskiftninger i fremtiden. Vi sparer stadigt op til et større maskinhus som skal indpasses med det eksisterende maskinhus, idet pladsen i vores nuværende maskinhus er for trang. For at finde den bedste løsning på et nyt maskinhus i sammenbygning med det eksisterende, så har bestyrelsen bedt et rådgivningsfirma om at finde muligheder, som også arkitektonisk passer ind med omgivelserne.

Digelagets administration

Bestyrelsen har et driftsudvalg, som tager sig af den daglige drift og udvalget består af formanden, kassereren og opsynsmanden.

Søren Krighaar er kasserer i digelaget.

Søren Bjerregaard deltager i følgegruppen for Helhedsplan Marielyst.

Sven Andersen står for registrering af bænke og inventar på diget.

Sven Andersen behandler ansøgninger på digelagets arealer efter retningslinjer, som er godkendt af bestyrelsen. Det er også Sven Andersen som ajourføre beredskabsplanen.

Jens Corneliussen er digelagets repræsentant i følgegruppen for Bøtøskoven.

Finn Nonbo, Jens Corneliussen og Hans Christian Mortensen er referenter til møder.

Medhjælpere på diget

I en længere periode frem til april 2017 passede Henning Gammel diget i samarbejde med skiftene vikarer. Det var ikke optimalt og mange opgaver måtte vente og i samme periode blev diget ramt af en højvandshændelse, som medførte et stort arbejdspress på Henning. Henning var egentlig kun ansat til at arbejde et par hundrede timer om året. Vi er taknemmelige for at Henning holdt stand og passede diget i den vanskelige periode. Fra april 2017 tiltrådte Thomas Poulsen som opsynsmand på diget. Thomas Poulsen står for den daglige ledelse med planlægning af arbejdsopgaver på digelagets arealer. Vi har et dygtigt par som fungerer godt sammen og de har udført en stor opgave med oprydningen efter højvandshændelsen den 4.-5. januar og ved træfældningen på diget i samarbejde med skovfoged Thyge Andersen og hans medhjælpere fra Bøtøskoven. Thomas er en opmærksom opsynsmand som ser mange ting. Der kan bl.a. nævnes et gammelt skib på stranden ud for Bøtøskoven.

Digelagets økonomi

Digelaget kom ud af 2017 med et overskud i resultatet på DKK 694.809 mod DKK 543.191 for det foregående år. Hvilket skyldes et lavere aktivitetsniveau end året før. Der er overført DKK 135.328 til Katastrofefonden, hvilket svarer til en pristalsregulering på 3 procent. Overskuddet henlægges til udvidelse af det eksisterende maskinhus og til opbygning af en større egenkapital. Almenkontoen har betalt DKK 5.246 til formål, som kommer almenheden til gavn på diget. I budgettet for 2019 fastholdes et uændret partsbeløb på 40 øre pr. part, hvilket svarer til DKK 152,- for et sommerhus, hvortil der skal lægges moms.

Nyt reglement

Guldborgsund Kommune bad digelagets bestyrelse om at udarbejde et forslag til et nyt reglement for diget og tilhørende arealer. Kommunen ønskede, at der i det nye reglement blev åbnet for cykling på diget, hvilket digelagets bestyrelse ikke mener diget er konstrueret til. Der blev afholdt et dialogmøde, hvor kun udvalgsformanden for TMU deltog. Der kunne ikke opnås enighed på mødet, hvorefter Byrådet vedtog deres eget reglement for diget. Dette har digelagets bestyrelse klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over og venter nu på svar. Det oplyses, at der er 1 års behandlingstid i nævnet. Hans Christian Mortensen fortsætter emnet.

Bestyrelsens arbejde og fremtiden

Digelaget er opmærksom på en fremtidig havspejlsstigning, som kan medføre, at diget skal forhøjes. Derfor er bestyrelsen i tæt dialog med kystdirektoratet om mulighederne for at styrke diget. Bestyrelsen opsøger også med mellemrum andre digelag for at høre om deres erfaringer. Vi modtager også besøg af interesserede, som ønsker at høre om vores dige. Vi har nu en ny og moderniseret beredskabsplan for beskyttelsesområdet, som ajourføres af Sven Andersen fra bestyrelsen. Ingen håber selvfølgelig at den skal tages i anvendelse. Men nu er vi bedre forberedte, hvis det forfærdelige skulle ske. Området for enden af Marielyst Strandvej skal forstærkes yderligere, da det er det svageste område på hele dige anlægget. Hegnet som er opsat for at

beskytte klitten for enden af Marielyst Strandvej har været en succes. Klitten er vokset stor og stærk og kan i dag yde en bedre beskyttelse end for få år siden. Følgegruppen for helhedsplan Marielyst arbejder på at færdiggøre visionsplanen over diget og til vandet, så området fremtræder som en helhed. I det samarbejde indgår digelaget og planen er, at diget i fremtiden skal kunne holde til påvirkningen fra et øget antal turister med flere aktiviteter ud for det nye strandstrøg. Det går desværre lidt trægt. Historisk set, så har det altid været, først sognene, siden Sydfalster Kommune og nu gerne Guldborgsund Kommune som bekoster overgangene til stranden for ende af Marielyst Strandvej. Indtil overgangen er forstærket, vil digelaget ved en stormflodsvarsling placere storsække med sten som bølgebrydere i overgangen til stranden.

Den nordlige halvdel af Bøtøskoven er købt af Den Danske Naturfond. Det er Guldborgsund Kommune som står for driften af naturskoven. For at holde dyrene inde i skoven, så skal der opsættes et ekstra hegn ved skoven og langs med diget. Der skal også anlægges trapper på diget ud for den nye Naturskov, idet bestyrelsen forventer flere gæster på diget fra skoven. Kommunen har også nogle ønsker til særlig naturpleje på diget for hele området ud for Bøtøskoven, idet der er nogle sjældne planter og sommerfugle som kun trives på diget. Digelagets bestyrelse er positiv over disse tiltag, så længe diget ikke svækkes. Digelaget har en repræsentant i følgegruppen for Bøtøskoven. Ved Havlykke, i den nordlige ende af diget, arbejdes der på at få lavet et slæbested for små joller. Der har historisk set altid været mange lokale lystfiskere som har sejlet ud fra Havlykkevej. Diget er lidt stærkere i det område og der er god plads til at sætte bådene i vandet og efterfølgende parkere traileren i baglandet. Der er heller ingen naboer, som bor i umiddelbar nærhed af stranden og som bliver forstyrret af den øgede aktivitet på stranden.